

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

2026009534

Zorginstituut Nederland
Zorg
Advies Pakket en Kwaliteit
Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
vragen@zinl.nl
T +31 (0)20 797 82 27

Onze referentie
2026009534

Datum 12 juni 2026
Betreft Evaluatie Passende zorg verbetertraject urineweginfecties

Geachte mevrouw Hermans,

Hierbij bied ik u de Evaluatie Passende zorg verbetertraject urineweginfecties aan. Dit rapport beschrijft de veranderingen in zorggebruik na implementatie van het verbeter signalement urineweginfectie uit 2021. Zorginstituut Nederland heeft toen met betrokken partijen gekeken of de zorg voor mensen met urineweginfecties beter kan. Dat deden we aan de hand van een eerder uitgevoerd verdiepingsonderzoek. De conclusie was dat er veel goed gaat, maar dat de zorg op sommige punten kan verbeteren. Die verbetermogelijkheden staan in het [Verbetersignalement Urineweginfecties](#). Zorgverleners zijn vanaf 2021 aan de slag gegaan met de verbeterpunten.

Het belang van passende zorg bij mensen met urineweginfecties

Jaarlijks melden ruim één miljoen mensen met een mogelijke urineweginfectie zich bij de huisarts. Bij vrouwen van boven de twaalf jaar is een urineweginfectie de meest voorkomende reden voor een bezoek aan de huisarts. De meeste mensen met een urineweginfectie worden behandeld door de huisarts. Zij krijgen vaak antibiotica voorgeschreven. De huisarts verwijst een klein deel van de mensen met een urineweginfectie door naar een medisch specialist. Dit zijn bijvoorbeeld patiënten die last houden van terugkerende urineweginfecties, ondanks de behandeling. Dit geldt ook voor mensen met koorts of andere tekenen van weefselinvasie die niet verdwijnen na behandeling met antibiotica. Bij weefselinvasie komt de infectie ook buiten de blaas. Bijvoorbeeld in de nieren of prostaat. Vaak krijgen ouderen, kinderen of mensen met een verminderde weerstand hier last van. Dit zijn vaak ouderen, kinderen of mensen met een verminderde weerstand.

Implementatie van de verbeterafspraken

De implementatiefase van het verbetertraject heeft bijna drie jaar geduurd en leidde tot waardevolle stappen richting passende zorg. Belangrijke mijlpalen zijn de herziening van het voorbeeldprotocol door het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), verbeterde voorlichting voor patiënten en de vermindering van niet-gepaste inzet van diagnostiek. Dit biedt mensen met urineweginfecties de mogelijkheid om zelf een actievere rol te spelen in het verloop van hun aandoening.

Er kwamen ook knelpunten naar voren. De Nederlandse Vereniging van Doktersassistenten (NVDA) geeft aan dat doktersassistenten terughoudend zijn met het volgen van de bijscholing *Alles over urineweginfecties en urineonderzoek*. Daarnaast is Samen beslissen nog niet overal de standaard en ontbreekt de kennis hierover bij zorgverleners en patiënten. Ook bleken sommige verbeteractiviteiten niet meer relevant en is in samenspraak met de betrokken partijen besloten deze te laten vervallen. Toch leveren de opgedane inzichten waardevolle aanknopingspunten op voor verdere verbetering van de zorg voor mensen met urineweginfecties.

Zorginstituut Nederland
Zorg
Advies Pakket en Kwaliteit

Datum
12 juni 2026

Onze referentie
2026009534

Conclusies en kansen voor meer passende zorg in de toekomst

De implementatie van de verbeteractiviteiten zorgen ervoor dat wachtlijsten korter kunnen worden en dat middelen gepaster kunnen worden in gezet. De herziene voorbeeldprotocollen zorgen ervoor dat huisartsenpraktijken meer ondersteuning hebben in het proces dat patiënten doorlopen. Patiënten met urineweginfecties krijgen geen onnodige onderzoeken meer. Het voorkomen van onnodige kijkonderzoeken en echografieën is tijdbesparend voor patiënten en behandelaren. En het bespaart onnodige zorgkosten en maakt de zorg voor mensen met urineweginfecties persoonsgericht.

De herziene richtlijnen zorgen ervoor dat er gepaster met antibiotica wordt behandeld. Minder medicatie is gunstig voor patiënten, omdat zij dan minder vaak te maken krijgen met bijwerkingen. Voor de maatschappij is dit gunstig, omdat het antibioticaresistentie voorkomt. Dat betekent dat bacteriën niet meer gevoelig zijn voor de antibiotica. Dat zorgt ervoor dat het medicijn niet meer goed werkt. Daarnaast voorkomt dit onnodige kosten voor medicijnen en zorg. Dit helpt om de zorg betaalbaar te houden. Ook komt er meer tijd en ruimte vrij voor mensen die deze zorg daadwerkelijk nodig hebben.

De terughoudendheid in diagnostiek en behandelen heeft dus ook een positief effect op de zorgkosten. Om te zorgen dat de nieuwe richtlijnen bekend zijn bij doktersassistenten verwachten we van het NHG dat zij hun leden actief stimuleren om de assistenten de e-learning te laten volgen. Ook op het gebied van voorlichting is veel winst te behalen. Zorginstituut Nederland verwacht dat het NHG, de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV), de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) en de Nederlandse Vereniging voor Urologie (NVU) hun achterban blijven stimuleren om in te zetten op Samen beslissen.

Voortgang van implementatie van de verbeterafspraken voor passende zorg voor mensen met urineweginfecties zullen we met belangstelling volgen.

Hoogachtend,

Lonneke Koenraadt-Janssen
Directeur Zorg

Bijlage: Evaluatie Passende zorg verbetertraject urineweginfecties